

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تعلیمات دینی

پایه هفتم
دوره‌ی اوّل متوسطه پیش‌حرفه‌ای

۱۳۹۷

وزارت آموزش و پرورش
سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور

برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف : معاونت برنامه‌ریزی آموزشی و توان‌بخشی، گروه برنامه‌ریزی آموزشی و
درسی دوره اول و دوم متوسطه حرفه‌ای

نام کتاب: تعلیمات دینی پایه هفتم دوره‌ی اول متوسطه پیش حرفه‌ای - کد ۱۵۱/۴
مؤلفین: ملکه حلاج‌دهقانی، روزینا گودرزی، فاطمه بور، مسعود نیک‌صفت و پدرام حکیم‌زاده
مدیریت چاپ و امور تولید: لیدا نیک‌روش

آماده‌سازی و نظارت بر چاپ: اداره‌ی کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی
تهران: خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره‌ی ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)
تلفن: ۸۸۸۳۱۱۶۱-۹، دورنگار: ۸۸۳۰۹۲۶۶، کدپستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

وب سایت: www.chap.sch.ir

امور فنی: زهرا محمد نظامی

آماده‌سازی: زینت بهشتی شیرازی، تصحیح: سپیده ملک‌ایزدی

مدیر هنری، طراح گرافیک و طراح جلد: امیر نساجی

صفحه‌آرا: شهرزاد قنبری

امور فنی رایانه‌ای: حمید ثابت کلاچاهی، راحله زادفتح‌اله

ناشر: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران - تهران - کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج -

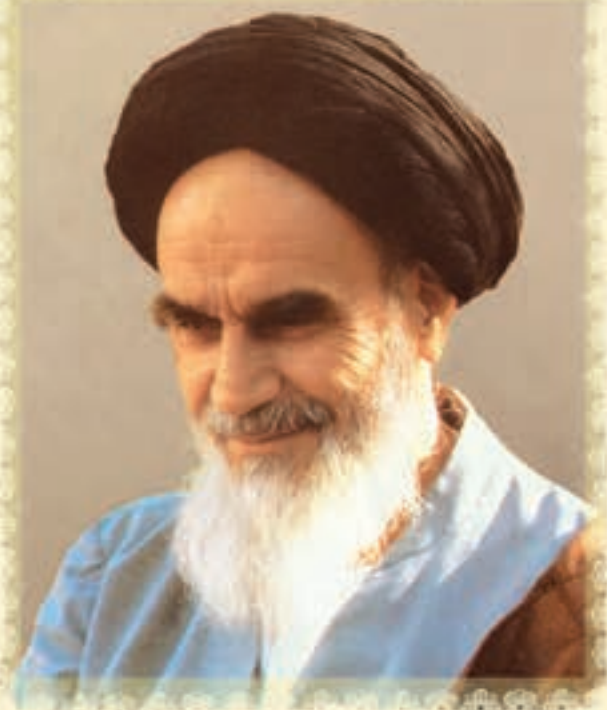
خیابان ۶۱ (داروپخش) تلفن: ۴۴۹۸۵۱۶۱-۵، دورنگار: ۴۴۹۸۵۱۶۰

صندوق پستی: ۳۷۵۱۵-۱۳۹

چاپخانه: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهامی خاص»

نوبت چاپ و تاریخ انتشار: هفتم ۱۳۹۷

شابک: ۹۶۴-۰۵-۱۵۵۱-۵

اما خمینی بسیار مرتب بودند، یعنی از آن ساعت صبح که از خواب بیدار می شدند هیچ کارشان بدون برنامه نبود، هیچ وقت بدون برنامه زندگی نکردند. مطالعه شان سر ساعت بود، استراحتشان سر ساعت، خوابشان سر ساعت، به رادیو گوش کردنشان سر ساعت، و خلاصه تمام کارهایشان حتی عبادتشان سر ساعت بود.

مقدمه

فرایند تولید برنامه درسی مجموعه فعالیت‌های نظام‌مند و طرح‌ریزی شده‌ای است، که تلاش دارد ابعاد چهارگانه زیر نظام برنامه درسی (طراحی، تدوین، اجرا و ارزشیابی) را در یک فعالیت منسجم، هماهنگ با غایت و اهداف نظام تعلیم و تربیت رسمی سازماندهی نماید.

در تدوین محتوای کتب دانش‌آموزان با نیازهای ویژه که بخشی از فرایند برنامه‌ریزی درسی است، سعی شده تا ملاحظات ساحت‌های تربیتی حاکم بر فلسفه تعلیم و تربیت که ناظر بر رشد و توانمندی دانش‌آموزان برای درک و فهم دانش پایه و عمومی، کسب مهارت‌های دانش‌افزایی، به‌کارگیری شیوه تفکر علمی و منطقی، توان تفکر انتقادی، آمادگی جهت بروز خلاقیت و نوآوری و نیز کسب دانش، بینش و تفکر فناورانه برای بهبود کیفیت زندگی است، مورد توجه قرار گیرد. این محتوا با فراهم نمودن فرصت‌های مناسب برنامه درسی ضمن تأکید بر انعطاف در عین ثبات و همه‌جانبه‌نگری و توجه به هویت ویژه متریان با نیازهای خاص، زمینه‌ساز دستیابی دانش‌آموزان به کسب شایستگی‌های لازم (توانمندی‌ها، مهارت‌ها) می‌باشد.

امید است این محتوا در تحقق اهداف مؤثر باشد و معلمان عزیز و گرامی با بهره‌گیری از این کتاب بتوانند فراگیران را در دستیابی به صلاحیت‌های فردی و اجتماعی یاری نمایند.

این کار بزرگ حاصل همکاری صمیمانه کارشناسان سازمان آموزش و پرورش کودکان استثنایی و گروه‌های تألیف کتاب‌های درسی می‌باشد، شایسته است از تلاش و مساعی این عزیزان و همکاران سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت متبوع که در مراحل چاپ و آماده‌سازی ما را یاری داده‌اند، تقدیر و تشکر نمایم.

در اینجا از همه همکاران و صاحب‌نظران درخواست می‌نمایم، تا نظرات و پیشنهادهای خود را در خصوص این محتوا به این سازمان منعکس نمایند.

دکتر مجید قدمی

معاون وزیر و رییس سازمان

آموزش و پرورش استثنایی کشور

سخنی با مربیان

معلم عزیز و گرامی

برای آموزش مناسب و کارآمد این کتاب توجه شما را به ویژگی‌های ساختار آن جلب می‌کنیم:

۱- تعداد دروس براساس سرفصل‌ها و مفاهیم اساسی درس دینی تنظیم گردیده است، این مفاهیم شامل خداشناسی، نبوت، معاد، امامت و رهبری، احکام و عبادات و اخلاق اسلامی می‌باشد.

۲- در آموزش مفاهیم دینی با توجه به زمینه‌های روان‌شناختی دانش‌آموزان استفاده از شیوه‌های مختلف ادبیات مانند داستان، شعر، نمایش و... بسیار مؤثر است بنابراین در تهیه کتاب‌های جدید سعی گردیده است تا ضمن پرهیز از روش یک‌سویه و دستوری مطالب درسی در قالب داستان‌هایی با تصویر مناسب، شعر و فعالیت‌های تکمیلی دیگری ارائه گردد تا به معلم امکان فراهم آوردن زمینه مشارکت و فعالیت دانش‌آموزان را بدهد.

۳- در این کتاب سعی شده عناوین و متن دروس ساده و در حد فهم و حوصله دانش‌آموزان با نیازهای ویژه باشد و از به‌کارگیری عبارات و جملات طولانی پرهیز شود. تا حد ممکن از کلمات مشکل و ناآشنا کمتر استفاده شده و در صورت به‌کارگیری این کلمات معنی شده است.

۴- در این کتاب به مفاهیم درس‌های دیگر مانند علوم، فارسی، اجتماعی و هنر نیز توجه گردیده است و به این ترتیب ارتباط افقی آن با سایر دروس حفظ شده، هم‌چنین مفاهیم ارائه شده در امتداد آموزش‌های دوره ابتدایی بوده و زمینه‌ای برای دوره متوسطه می‌باشد.

۵ - اشعار مندرج در کتاب در جهت روان‌خوانی و ایجاد انبساط‌خاطر دانش‌آموزان بوده و لزومی به حفظ اشعار نیست.

۶- در طراحی و تدوین تمرینات اساس کار بر این بوده که آن‌ها متنوع و جذاب باشند و در پرسش و پاسخ صرف محدود نگردند و فعالیت‌های دانش‌آموزان در این زمینه با توجه به برداشت و خلاقیت‌های فردی ارائه گردد. این تمرینات در قالب عناوینی مانند پاسخ دهید، فکر کن و کامل کن، حالا برایم بگو، اکنون می‌توانی، بیش‌تر بیاموزیم و... طراحی شده است.

۷ - برای ارائه اطلاعات بیش‌تر در زمینه مفاهیم ارائه شده در درس از پیام‌های قرآنی، احادیث، مطالبی تحت‌عنوان برای خواندن استفاده شده است.

۸ - جهت ایجاد فضای معنوی و ارتباط با خالق هستی از بخش‌هایی تحت‌عنوان با هم دعا کنیم بهره گرفته است.

۹ - با توجه به تفاوت شرایط اجتماعی، فرهنگی و جغرافیایی دانش‌آموزان در پایان هر درس بخشی تحت‌عنوان فعالیت پیشنهادی معلم در نظر گرفته شده که معلم می‌تواند با توجه به این شرایط هر نوع فعالیتی را که مناسب می‌داند طراحی کند.

نکاتی در مورد شیوه‌های تدریس

همکار گرامی

آشنایی با روش‌های تدریس و به‌کارگیری آن‌ها موجب می‌شود که اهداف تعلیم و تربیت با سهولت بیش‌تر و در مدت زمان کوتاه‌تر تحقق یابد. معلم در زمینه‌ی تعلیم و تربیت دانش‌آموزان نقش مؤثری دارد. او برای موفقیت در امر آموزش لازم است از شیوه‌ها و روش‌های جالب و متنوع آموزشی و پرورشی آگاهی کافی داشته باشد.

روش‌های پیشنهادی برای آموزش دینی به شرح زیر است :

روش دیداری و شنیداری (سمعی و بصری) طریق ارائه الگوی مناسب، داستان‌گویی، پرسش و پاسخ، توضیحی، گردش علمی؛ نمایش تمثیلی نمایش‌نامه‌ای (ایفای نقش) روش‌های دیگری که هر معلم با توجه به خلاقیت‌های خود می‌تواند ابداع کند. البته بهترین شیوه در آموزش دینی بهره‌گیری از روش تلفیقی یا به هم آمیخته است.

ارزشیابی

توانایی دانش‌آموزان و میزان دستیابی آن‌ها به اهداف موردنظر باید به‌طور پیوسته ارزشیابی شود. ارزشیابی به دو صورت مستمر و پایانی صورت می‌گیرد و نمره‌ی نهایی میانگین حاصل از نمرات مستمر و پایانی خواهد بود. در قسمت تمرین‌ها، ارزشیابی فعالیت‌های پاسخ دهید و فکر کن و کامل کن به‌صورت مستمر و پایانی است. ولی ارزشیابی تمرین‌های حالا برایم بگو، اکنون می‌توانی، اکنون می‌توانی بگویی، جدول، بیش‌تر بیاموزیم (برای دانش‌آموزان توانمند) و فعالیت‌های پیشنهادی معلم فقط به‌صورت مستمر خواهد بود و عناوینی مانند پیامی از قرآن، برای خواندن، اشعار، با هم دعا کنیم مورد ارزشیابی قرار نمی‌گیرد.

لازم به ذکر است همکاران گرامی جهت ارزشیابی ۱۵ نمره برای دروس دینی (به‌صورت کتبی) و ۵ نمره برای دروس قرآن (شفاهی) در نظر بگیرند.

فهرست

درس اول — خدای بخشنده‌ی مهربان ۲

مهربان‌تر از همه ۸

درس دوم — دعوت پیامبر اسلام (۱) ۱۰

درس سوم — دعوت پیامبر اسلام (۲) ۱۶

درس چهارم — دعوت پیامبر اسلام (۳) ۲۲

درس پنجم — کار خوب، نتیجه‌ی خوب ۲۶

درس ششم — یار یتیمان و فقیران ۳۲